

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 8 april 2021
(OR. en)

Interinstitutioneel dossier:
2018/0207(COD)

6833/20
ADD 1 REV 2

JAI 240
INFO 4
CADREFIN 35
FREMP 23
DROIPEN 130
COPEN 394
JUSTCIV 160
CODEC 186

ONTWERPMOTIVERING VAN DE RAAD

Betreft: Standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot vaststelling van het programma "Burgers, gelijkheid, rechten en waarden" en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1381/2013 van het Europees Parlement en van de Raad en Verordening (EU) nr. 390/2014 van de Raad

– Ontwerpmotivering van de Raad

I. INLEIDING

1. De Commissie heeft op 30 mei 2018 het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het programma Rechten en waarden voor de periode 2021-2027¹ aangenomen.
2. De bespreking van het voorstel ging van start in oktober 2018 en werd in december afgerond. Op 19 december 2018 verleende het Coreper een partieel onderhandelings-mandaat². Aangezien de voorgestelde verordening deel uitmaakt van het pakket voorstellen in verband met het meerjarig financieel kader ("MFK"), werden alle bepalingen met budgettaire gevolgen of van horizontale aard buiten beschouwing gelaten, in afwachting van verdere vooruitgang met het MFK.
3. Op 20 februari 2019 verlengde het Coreper het partieel mandaat zodat kon worden onderhandeld over de bepalingen, overwegingen en activiteiten in verband met het nieuwe onderdeel "Waarden van de Unie" dat door het Europees Parlement is voorgesteld.
4. Er werden vier trialogen gehouden, respectievelijk op 22 januari, 5 februari, 20 februari en 6 maart 2019, waaraan meerdere technische trialogen en redactievergaderingen voorafgingen. In de Raad werden er drie vergaderingen van de Ad- hocgroep JBZ- financieringsinstrumenten gehouden zodat de lidstaten konden worden geïnformeerd over de voortgang van de onderhandelingen en feedback konden geven. Deze vergaderingen vonden plaats op 1, 15 en 28 februari 2019.
5. De onderhandelingen resulteerden in een gemeenschappelijke lezing met het Europees Parlement³ betreffende de niet tussen haken geplaatste delen van het voorstel, waarvoor het voorzitterschap een mandaat heeft gekregen. Het resultaat van deze onderhandelingen staat in document 7249/1/19. Op 13 maart 2019 bevestigde het Coreper de met het Europees Parlement overeengekomen gemeenschappelijke lezing.

¹ Doc. 9605/1/18 REV 1.

² Doc. 15347/18.

³ Doc. 7249/1/19.

6. Het Europees Parlement bevestigde op 17 april 2019 de gemeenschappelijke lezing door hierover een wetgevingsresolutie (eerste lezing) aan te nemen.
7. Op 16 november 2020 besprak het Coreper het voorlopig politiek akkoord dat de onderhandelaars hadden bereikt over het meerjarig financieel kader 2021-2027. Hierdoor kon het Coreper op 2 december 2020 het volledige onderhandelingsmandaat voor het programma Burgers, gelijkheid, rechten en waarden (de naam van het programma was gewijzigd tijdens de onderhandelingen met het Europees Parlement in 2019) vaststellen.
8. Op 10 en 17 december 2020 werden nog twee trialogen gehouden. Op 17 december 2020 werd een voorlopig politiek akkoord bereikt met het Europees Parlement.
9. Op 17 december 2020 werden tevens de verschillende onderdelen van het MFK-pakket formeel aangenomen door de Raad.
10. Op 3 februari 2021 besprak het Coreper de definitieve compromistekst en keurde het die goed.
11. Op 4 februari 2021 stuurde de voorzitter van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken van het Europees Parlement een brief naar de voorzitter van het Coreper (2e deel), waarin wordt bevestigd dat het Europees Parlement akkoord gaat met het resultaat van de interinstitutionele onderhandelingen (mits bijgewerkt door de juristenvertalers van beide instellingen).
12. Op 17 februari 2021 bereikte het Coreper een politiek akkoord over de compromistekst.

II. DOELSTELLING

13. Het programma Burgers, gelijkheid, rechten en waarden beoogt de bescherming en bevordering van de in de EU-verdragen vastgelegde rechten en waarden teneinde open, democratische en inclusieve samenlevingen in stand te houden. Het programma had in het voorstel van de Commissie drie specifieke doelstellingen: i) bevordering van gelijkheid en rechten (gendergelijkheid, non-discriminatie, rechten van het kind), ii) bevordering van de betrokkenheid van de burger bij en diens participatie in het democratisch bestel van de Unie (onderdeel "Betrokkenheid en participatie van de burger"), en iii) bestrijding van geweld, met name tegen kinderen en vrouwen (onderdeel "Daphne"). Naar aanleiding van de onderhandelingen met het Europees Parlement is een vierde doelstelling toegevoegd: bescherming en bevordering van de waarden van de Unie (onderdeel "Waarden van de Unie").

III. ANALYSE VAN HET STANDPUNT VAN DE RAAD IN EERSTE LEZING

Nieuw onderdeel

14. Een nieuw vierde onderdeel ("Waarden van de Unie") is toegevoegd, ter aanvulling van de drie bestaande onderdelen ("Gelijkheid en rechten", "Betrokkenheid en participatie van de burger" en "Daphne"). Dit onderdeel is met name bedoeld om de democratie en de rechtsstaat te bevorderen. Deze elementen zijn van fundamenteel belang om het vertrouwen van de burgers in de Unie op te bouwen en ervoor te zorgen dat de lidstaten elkaar vertrouwen. Op deze manier zal het programma bijdragen tot de opbouw van een meer democratische Unie, de eerbiediging van de rechtsstaat en de democratische dialoog, transparantie en goed bestuur.
15. De extra financiering in de vorm van een aanvullende toewijzing zorgt ervoor dat het onderdeel "Waarden van de Unie" naar behoren wordt gefinancierd en dat de correcte uitvoering van de andere drie onderdelen niet in het gedrang komt.

Toewijzing van financiële middelen

16. Het bedrag van de oorspronkelijke financiële toewijzing is door de extra toewijzing meer dan verdubbeld. Het programma zal dus voldoende middelen krijgen. Bij de verdeling van de financiële middelen over de vier onderdelen van het programma wordt een zeer aanzienlijk bedrag van 689,5 miljoen EUR (in lopende prijzen) toegewezen aan het nieuwe onderdeel "Waarden van de Unie". Hierbij zijn tevens de basisvoorwaarden vastgelegd waaronder dit onderdeel reeds in 2021 financiering kan ontvangen. In een gezamenlijke verklaring hebben het Europees Parlement en de Raad de Commissie opgeroepen om te dien einde passende actie te ondernemen. Daarnaast wordt een "flexibiliteitsbedrag" van 91,2 miljoen EUR (in lopende prijzen) niet toegewezen, zodat kan worden voorzien in eventuele nieuwe behoeften.

Oormerking en uitvoering

17. Om belangrijke beleidsprioriteiten te kunnen aangeven zijn de middelen voor elk onderdeel in beperkte mate geoormerkt. Tegelijkertijd is de flexibiliteitsmarge voor de Commissie om jaarlijks af te wijken van die oormerking verhoogd van vijf naar tien procent, om een goede uitvoering te waarborgen en in te kunnen spelen op toekomstige uitdagingen. Ook is bevestigd dat het jaarlijkse werkprogramma zal worden vastgesteld door middel van uitvoeringshandelingen.

IV. CONCLUSIE

18. Het standpunt van de Raad in eerste lezing geeft het compromis weer dat is bereikt tijdens de onderhandelingen tussen de Raad en het Europees Parlement. Dit compromis is bevestigd in bovengenoemde brief van de voorzitter van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken van het Europees Parlement, en vervolgens op 17 februari 2021 goedgekeurd door het Coreper.